

**БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ
НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ» НАПН УКРАЇНИ

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПЕДАГОГІЧНА РИТОРИКА»**

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	А «Освіта»
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	А1 «Освітні науки»
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Другий (магістерський)
Освітньо-професійна програма	Педагогіка вищої школи
Мова навчання	Українська

**БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ
НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою

**Білоцерківського інституту неперервної
професійної освіти**

«25» червня 2025 року протокол № 6

Введено в дію наказом директорки

**Білоцерківського інституту неперервної
професійної освіти**

від «26» червня 2025 року № 01-01/19-О.Д.

Директор

Вікторія СИДОРЕНКО

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПЕДАГОГІЧНА РИТОРИКА»**

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ

А «Освіта»

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

А1 «Освітні науки»

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Другий (магістерський)

**Освітньо-професійна
програма**

Педагогіка вищої школи

Мова навчання

Українська

Робочу програму з навчальної дисципліни «Педагогічна риторика» складено відповідно до навчального плану освітньо-професійної програми «Педагогіка вищої школи» спеціальності А1 «Освітні науки» галузі знань А «Освіта» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти та з врахуванням вимог стандарту вищої освіти за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки для другого (магістерського) рівня вищої освіти (наказ Міністерства освіти і науки України від 11 травня 2021 року № 520).

Робочу програму розроблено на основі «Положення про робочу програму навчальної дисципліни у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти».

Автор-укладач робочої програми:

Мамчур Лідія Іванівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки, психології та менеджменту.

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри
педагогіки, психології та менеджменту
Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти
(протокол № 6 від 03 червня 2025 р.)

Рекомендовано на засіданні Ради із забезпечення якості освітньої діяльності
та якості вищої освіти
Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти
(протокол № 9 від 13 червня 2025 р.)

Затверджено Вченою радою
Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти
(протокол № 6 від 25 червня 2025 р.)

Завідувач кафедри
педагогіки, психології та
менеджменту

Юлія ГЕРАСИМЕНКО

Гарант ОПП «Педагогіка
вищої школи», кандидат
педагогічних наук, доцент

Володимир КУЛШОВ

ЗМІСТ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	4
2. МЕТА І ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	4
3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПЕДАГОГІЧНА РИТОРИКА».....	6
4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	6
5. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	7
6. МЕТОДИ НАВЧАННЯ.....	9
7. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ.....	10
8. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ.....	11
9. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ.....	12
10. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ І ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ.....	13
11. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ІЗ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПЕДАГОГІЧНА РИТОРИКА».....	14
12. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ.....	15

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Шифр та найменування галузі знань, спеціальності, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		заочна форма навчання
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 4	Галузь знань А «Освіта»	Вибіркова
		<i>Рік підготовки:</i>
Загальна кількість академічних годин – 120	Спеціальність А1 «Освітні науки»	1
		<i>Семестр</i>
		2
		<i>Лекції</i>
	Другий (магістерський) рівень вищої освіти	8 год.
		<i>Практичні</i>
		8 год.
		<i>Самостійна робота</i>
		104 год.
		Підсумковий контроль: залік

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення навчальної дисципліни – формування риторичної та фахової комунікативної компетентності майбутнього викладача; опанування мистецтва переконування та ефективного впливу на аудиторію в умовах освітнього процесу; вироблення знань про закони, роди та жанри педагогічного красномовства; вдосконалення навичок нормативного професійного мовлення та культури публічного виступу.

Завдання вивчення навчальної дисципліни:

- формувати знання про предмет, завдання та історичні етапи розвитку риторики як науки;
- забезпечити оволодіння основними законами риторики та методикою їх застосування у педагогічній діяльності;
- навчити розрізняти види і жанри академічного красномовства, зокрема особливості лекції, доповіді та педагогічного діалогу;
- розвивати вміння встановлювати контакт з аудиторією та долати комунікативні бар'єри;
- удосконалювати техніку мовлення та навички використання невербальних засобів комунікації;
- сприяти засвоєнню норм сучасного українського мовленнєвого етикету в контексті суб'єкт-суб'єктної взаємодії в освіті.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен

знати:

- предмет, завдання та ключові поняття класичної та сучасної риторики;
- історичні аспекти риторики, основні етапи розвитку світової риторики та особливості становлення української риторичної традиції;
- закони риторичного циклу;
- класифікацію родів та жанрів публічних виступів, специфіку академічного та педагогічного красномовства;
- особливості педагогічного дискурсу;
- стратегії взаємодії суб'єктів освітнього процесу;
- комунікативно-риторичні якості мовлення;
- мовленнєвий етикет педагога;
- правила і формули комунікативної поведінки;
- невербальні засоби спілкування.

уміти:

- проектувати публічний виступ, готувати промови різних жанрів, дотримуючись етапів риторичного циклу;
- логічно будувати композицію виступу для ефективного переконання аудиторії;
- застосовувати закони риторики, використовувати методи аргументації та риторичні фігури;
- володіти технікою мовлення;
- моделювати педагогічну взаємодію, встановлювати та підтримувати контакт з аудиторією;
- аналізувати комунікативні ситуації, обирати доцільний стиль спілкування залежно від умов педагогічного дискурсу;
- отримуватися мовних норм;
- використовувати етикетні формули;
- застосовувати доречно невербальні засоби спілкування.

Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти зможуть отримати додатково наступні *soft skills*:

- *комунікативна компетентність*: вміння створювати текст, коригувати і редагувати промову, здійснювати публічний виступ, переконувати аудиторію, володіти увагою слухачів та етично застосовувати риторичні прийоми для досягнення цілей, осмислення етичних норм наукового співтовариства; дотримання мовленнєвого етикету;
- *аргументація та критичність мислення*: вміння логічно вибудовувати концепцію, доказову базу, висновки тексту, розпізнавати маніпуляції в дискусії, ефективно застосовувати техніки наукової еристики (дискусія, диспут, полеміка);
- *культура слухання*: вміння активно слухати і сприймати мовлення; здатність до діалогічної взаємодії; вміння вибудовувати позитивне безконфліктне середовище;
- *емоційний інтелект та стресостійкість*: уміння самоконтролю під час публічного виступу; вміння зберігати психологічну стійкість у

комунікативних ситуаціях; здатність аналізувати комунікантів та коригувати свою промову «тут і зараз»;

- *адаптивність та когнітивна гнучкість*: здатність змінювати стиль мовлення залежно від ситуації спілкування, реакції аудиторії тощо.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПЕДАГОГІЧНА РИТОРИКА»

Тема 1. Риторика як наука. Педагогічна риторика

Риторика та її основні завдання. Історичні аспекти розвитку риторики. Витоки ораторського мистецтва в Україні. Ключові поняття риторики. Розділи класичної риторики. Основні види риторики. Педагогічна риторика.

Тема 2. Закони і жанри риторики

Закони риторики. Жанри риторики. Публічний виступ. Види публічного виступу. Етапи підготовки і виголошення промови. Особливості публічного виступу

Тема 3. Роль риторики у педагогічному дискурсі

Педагогічне спілкування. Риторичні аспекти педагогічного спілкування. Функції педагогічного спілкування. Педагогічний дискурс. Риторичні ролі суб'єктів педагогічної взаємодії. Комунікативна ситуація як реалізація педагогічної взаємодії

Тема 4. Культура мовлення педагога

Культура мовлення як складник педагогічної комунікації. Комунікативна культура педагога. Комунікативна компетентність сучасного педагога. Стили педагогічного спілкування. Комунікативно-риторичні якості мовлення. Техніка мовлення оратора. Вербальна комунікація як інструмент педагогічної взаємодії. Невербальна комунікація як регулятор педагогічного спілкування. Мовленнєвий етикет педагога.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів, тем	Усього	Кількість годин			
		Заочна форма			Самостійна робота
		Лекції	Практичні	Семинарські	
Тема 1. Риторика як наука. Педагогічна риторика		2	2		26

Тема 2. Закони і жанри риторики		2	2		26
Тема 3. Роль риторики у педагогічному дискурсі		2	2		26
Тема 4. Культура мовлення педагога		2	2		26
Разом	120	8	8		104

5. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Лекції

Тема і зміст лекції	К-ть годин
<p>Тема 1. Риторика як наука. Педагогічна риторика Риторика та її основні завдання. Історичні аспекти розвитку риторики. Витоки ораторського мистецтва в Україні. Ключові поняття риторики. Розділи класичної риторики. Основні види риторики. Педагогічна риторика.</p>	2
<p>Тема 2. Закони і жанри риторики Закони риторики. Жанри риторики. Публічний виступ. Види публічного виступу. Етапи підготовки і виголошення промови. Особливості публічного виступу</p>	2
<p>Тема 3. Роль риторики у педагогічному дискурсі Педагогічне спілкування. Риторичні аспекти педагогічного спілкування. Функції педагогічного спілкування. Педагогічний дискурс. Риторичні ролі суб'єктів педагогічної взаємодії. Комунікативна ситуація як реалізація педагогічної взаємодії</p>	2
<p>Тема 4. Культура мовлення педагога Культура мовлення як складник педагогічної комунікації. Комунікативна культура педагога. Комунікативна компетентність сучасного педагога. Стили педагогічного спілкування. Комунікативно-риторичні якості мовлення. Техніка мовлення оратора. Вербальна комунікація як інструмент педагогічної взаємодії. Невербальна комунікація як регулятор педагогічного спілкування. Мовленнєвий етикет педагога</p>	2

5.2. Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
1	<p>Тема 1. Риторика як наука. Педагогічна риторика Риторика та її основні завдання. Історичні аспекти розвитку риторики. Витоки ораторського мистецтва в Україні. Ключові поняття риторики. Розділи класичної риторики. Основні види риторики. Педагогічна риторика.</p>	2
2	<p>Тема 2. Закони і жанри риторики Закони риторики. Жанри риторики. Публічний виступ. Види</p>	2

	публічного виступу. Етапи підготовки і виголошення промови. Особливості публічного виступу	
3	Тема 3. Роль риторики у педагогічному дискурсі Педагогічне спілкування. Риторичні аспекти педагогічного спілкування. Функції педагогічного спілкування. Педагогічний дискурс. Риторичні ролі суб'єктів педагогічної взаємодії. Комунікативна ситуація як реалізація педагогічної взаємодії	2
4	Тема 4. Культура мовлення педагога Культура мовлення як складник педагогічної комунікації. Комунікативна культура педагога. Комунікативна компетентність сучасного педагога. Стилi педагогічного спілкування. Комунікативно-риторичні якості мовлення. Техніка мовлення оратора. Вербальна комунікація як інструмент педагогічної взаємодії. Невербальна комунікація як регулятор педагогічного спілкування. Мовленнєвий етикет педагога	2

5.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
1	Тема 1. Риторика як наука. Педагогічна риторика Підготувати доповідь за обраною темою. (Риторична культура суспільства й особистості: проблеми і перспективи. Особливості професійної риторики. Риторика як гуманітарна наука. Красномовство як мистецтво. Риторика як феномен культури. Історія українського красномовства). Виголосити публічну промову, зробити рефлексію комунікативної взаємодії.	26
2	Тема 2. Закони і жанри риторики Підготувати доповідь за обраною темою (Риторична етика: традиції та сучасність. Риторичні методи аргументації. Логічні аспекти культури риторичної комунікації. Вимоги до оратора на сучасному етапі. Псевдокрасномовство. Імідж оратора крізь призму риторики. Василь Зеньковський – відомий філософ і оратор. Інвенція як розділ класичної риторики. Міфологія красномовства. Риторика Давньої Греції. Видатні ритори античної Греції. Розвиток Риторики в Давньому Римі. Видатні ритори Риму. Історія українського красномовства. Основні поняття диспозиції. Своєрідність риторики як самостійної теоретико-прикладної науки. Елокуція. Роль і місце фігур у промові. Інтонування. Технічне дихання і техніка мовлення.). Виголосити публічну промову, зробити рефлексію комунікативної взаємодії.	26

3	<p>Тема 3. Роль риторики у педагогічному дискурсі Підготувати доповідь за обраною темою. (Мовленнєвий етикет оратора. Риторична криза в Україні: причини і наслідки. Риторика і лінгвоекотологія Слова. Харизма оратора. Мистецтво конструктивної полеміки. Іоанникій Галятовський – видатний богослов і ритор. Політичне красномовство (його структура, мовні ознаки). Дипломатичне красномовство (його структура, мовні ознаки). Похвальне красномовство (його структура, мовні ознаки). Гомілетика. Розвиток риторики в незалежній Україні) Виголосити публічну промову, зробити рефлексію комунікативної взаємодії.</p>	26
4	<p>Тема 4. Культура мовлення педагога Підготувати доповідь за обраною темою (Маніпулятивна риторика. Формування риторичної культури особистості. Мистецтво риторичної комунікації як органічна якість професіоналізму ділової людини. Статус і своєрідність сучасної риторики. Традиції давньоруського красномовства. Іоанн Златоуст – вершина красномовства. Комунікативні ознаки мовлення. Етика і етикет публічного мовлення. Критерії оцінювання усної промови. Тропи (власне тропи і невласне тропи) і фігури; критерії їхнього виділення й розрізнення. Види тропів і використання їх у публічних промовах. Характеристика основних риторичних фігур). Виголосити публічну промову, зробити рефлексію комунікативної взаємодії.</p>	26

6. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Для активізації процесу навчання здобувачів вищої освіти у процесі вивчення освітнього компонента «Педагогічна риторика» застосовується комплексний підхід, що поєднує різноманітні технології, методи, прийоми і засоби навчання.

В умовах змішаної та дистанційної моделей навчання активно використовуються сучасні технології навчання. У процесі навчання передбачено використання словесних (лекція, розповідь, пояснення, бесіда), наочних (презентація, ілюстрація, демонстрація, спостереження) та практичних (практичні завдання, тренувальні і творчі вправи, дискусії) методів навчання.

На лекціях матеріал структурується логічно, науково обґрунтовано, чітко і доступно, відповідно до тем освітнього компонента. Увага здобувачів освіти зосереджується на таких аспектах: історія риторики, основні етапи розвитку світової риторики та особливості становлення української риторичної традиції; закони риторичного циклу; класифікацію родів та жанрів публічних виступів, специфіку академічного та педагогічного

красномовства; особливості педагогічного дискурсу; стратегії взаємодії суб'єктів освітнього процесу; комунікативно-риторичні якості мовлення; мовленнєвий етикет педагога; правила і формули комунікативної поведінки; невербальні засоби спілкування.

Під час практичних занять застосовуються фронтальна, індивідуальна та групова форми роботи, використовуються традиційні та інноваційні методи навчання, які спрямовані на формування у здобувачів вищої освіти риторичної компетентності, що передбачають вироблення вмінь проєктувати публічний виступ, готувати промови різних жанрів, дотримуючись етапів риторичного циклу; логічно будувати композицію виступу для ефективного переконання аудиторії; застосовувати закони риторики, використовувати методи аргументації та риторичні фігури; володіти технікою мовлення; моделювати педагогічну взаємодію, встановлювати та підтримувати контакт з аудиторією; аналізувати комунікативні ситуації, обирати доцільний стиль спілкування залежно від умов педагогічного дискурсу; отримуватися мовних норм; використовувати етикетні формули; застосовувати доречно невербальні засоби спілкування та ін.

Під час лекційних і практичних занять використовуються мультимедійні презентації, що дає можливість здобувачам вищої освіти якісно та результативно засвоювати навчальний матеріал. Для покращення сприйняття інформації активно використовуються візуальні матеріали: схеми, рисунки, нормативно-правові документи, моделі та ін.

Самостійна робота базується на наочних та практичних методах навчання і спрямована на самостійне засвоєння здобувачами вищої освіти знань, розвиток дослідницьких навичок, умінь створення текстів виконання письмових творчих робіт, проєктів за темами навчальної дисципліни.

Інтерактивні лекції та семінари проводяться з допомогою хмарного сервісу Microsoft Teams платформи **Office 365**. Платформа Microsoft Teams застосовується для виконання самостійних дослідницьких і тестових завдань. Для оперативного зв'язку та обміну матеріалами використовується месенджер Viber. Онлайн-опитування та тестування проводяться за допомогою Google Forms.

7. ФОРМИ ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Поточний контроль з навчальної дисципліни «Педагогічна риторика» включає *поточне оцінювання* (з тем, визначених для аудиторного обговорення й самостійного опрацювання).

Поточний контроль передбачає оцінювання:

- результатів опрацювання навчальної, довідкової та наукової літератури;
- активна участь у фахових дискусіях та обговореннях під час лекційних і практичних занять;
- виступ із доповіддю / повідомленням (з використанням мультимедійних презентацій або без них);

- виконання індивідуальних дослідницьких або творчих завдань / проєктів;
- рівень аргументації та володіння фаховою термінологією під час участі в дискусіях на аудиторних заняттях.

Конкретні форми поточного контролю.

Усні форми поточного контролю: фронтальне опитування з ключових питань, індивідуальне усне опитування, обговорення та аргументування виступу під час дискусії на занятті.

Письмові форми поточного контролю: аналіз текстів та промов, характеристика внеску видатних риторів (Сократа, Платона, Аристотеля, Цицерона) та ораторів Київської Русі у розвиток мистецтва слова, аналіз та редагування педагогічних текстів, виявлення та виправлення лексичних, граматичних та орфоепічних норм у мовленні викладачів; проєктування комунікації, створення педагогічного монологу, діалогу; підготовка публічного виступу з урахуванням моделювання аудиторії та ін.

Практичні форми поточного контролю: публічний виступ, риторичний практикум, виголошення промови, використання технік мовлення (варіативність мелодики, логічні паузи, акцентування ключових понять), моделювання педагогічних ситуацій, аналіз та реалізація ситуацій професійного спілкування, реалізація риторичних ролей, презентація та захист проєктів, виступ із доповіддю та ін.

Презентації з використанням мультимедійних засобів: представлення структурованої доповіді із забезпеченням стилістичної єдності, інформаційної змістовності, доречного та правильного використання мовних засобів.

Підсумковий контроль навчальної діяльності здобувачів вищої освіти здійснюється у формі заліку, який включає:

- теоретичні питання для перевірки знання ключових аспектів риторики, законів риторичного циклу, родів та жанрів публічних виступів, специфіки академічного та педагогічного красномовства; особливостей педагогічного дискурсу; стратегії взаємодії суб'єктів освітнього процесу та ін.
- практичні завдання для демонстрації вмінь застосовувати набуті знання для проєктування та виголошення публічного виступу, промови різних жанрів, дотримуючись етапів риторичного циклу.

8. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Бали на практичному занятті здобувачі вищої освіти отримують за усні відповіді та теоретичне обґрунтування питань, розкриття сутності ключових понять, виголошення промов, участі у комунікації, використання технік мовлення (варіативність мелодики, логічні паузи, акцентування); аргументування власної позиції під час дискусій з дотриманням категорій Етосу, Логосу та Пафосу, виявлення та виправлення лексичних, граматичних та орфоепічних помилок у професійному мовленні; доцільний вибір і застосування формул українського мовленнєвого етикету та

термінологічного апарату в ситуаціях педагогічної взаємодії, створення проєктів, кейсів, моделювання комунікативних ситуацій професійного спрямування, тести, активність під час дискусій.

Бали за самостійну роботу враховують: опрацювання інформаційних, навчальних і довідкових джерел; виконання дослідницьких і творчих завдань; аналіз, творення і реалізацію публічних промов; створення текстів; підготовку презентацій (інших візуальних матеріалів з дисципліни).

9. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання результатів роботи здобувачів освіти відбувається за **100 бальною шкалою**. Вага оцінки за кожен вид навчальної роботи та відповідну тему відображена у таблиці.

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам вищої освіти за підсумкового контролю «залік»

№ теми	1	2	3	4	Разом
Види навчальної роботи					
Практичні заняття	9	9	9	9	36
Самостійна робота	11	11	11	11	44
Залік					20
Загальний бал					100

Критерії оцінювання результатів навчання

Поточний контроль успішності здобувачів вищої освіти здійснюється за 100 бальною шкалою згідно наступних критеріїв:

«90-100 балів» – здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, ґрунтовно та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.

«82-89 балів» – здобувач вищої освіти достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.

«74-81 балів» – здобувач вищої освіти у переважній більшості володіє навчальним матеріалом, викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому більшість обов'язкової літератури. Але при викладанні питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неточності та помилки.

«60-73 балів» – здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.

«Менше 60 балів» – здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.

Додаткові бали до поточного контролю здобувач освіти може отримати, пройшовши навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах предмету вивчення дисципліни, взявши участь у науковому, освітньому чи прикладному проєкті, який відповідає предмету дисципліни.

Шкала оцінювання успішності здобувачів вищої освіти

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	задовільно
60 – 63	E	
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. ПЕРЕЛІК НАОЧНО-ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовується система інформаційних ресурсів: дидактичні, програмні, мережа Інтернет, бібліографічні, бібліотечні. Серед них інтернет-ресурси, періодичні видання, наукові праці професорсько-викладацького складу, тези та матеріали наукових конференцій.

Засоби унаочнення та взаємодії:

1. Мультимедійні презентації в програмах Microsoft Office Power Point, Canva.
2. Відеоматеріали та публічні відеолекції в записі.

3. Роздавальні матеріали – таблиці, схеми, інфографіка тощо.
4. Засоби зворотного зв'язку – хмарний сервіс Microsoft Teams платформи Office 365, сайт для інтерактивних презентацій і голосування Mentimeter.
5. В умовах дистанційного навчання – застосунки платформи для відеоконференцій хмарного сервісу Microsoft Teams платформи Office 365, Навчально-інформаційний портал БІНПО, єдина освітньо-цифрова екосистема БІНПО.

Необхідне матеріально-технічне забезпечення з використанням технологій дистанційного навчання:

- мережа Інтернет, електронні пристрої, у т.ч. персональні.

11. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПЕДАГОГІЧНА РИТОРИКА»

1. Риторика як наука.
2. Риторика та її основні завдання.
3. Історичні аспекти розвитку риторики
4. Риторика Давнього Риму.
5. Риторика Давньої Греції.
6. Витоки ораторського мистецтва в Україні
7. Ключові поняття риторики (логос, етос).
8. Ключові поняття риторики (пафос, топос).
9. Розділи класичної риторики: інвенція, диспозиція.
10. Розділи класичної риторики: елокуція, меморія, акція.
11. Основні види риторики (за класичною системою Аристотеля)
12. Основні види сучасної риторики.
13. Педагогічна риторика.
14. Закони риторики (концептуальний закон; моделювання аудиторії).
15. Закони риторики (стратегічний закон; тактичний закон;).
16. Закони риторики (мовленнєвий закон; ефективної комунікації; системно-аналітичний).
17. Жанри риторики. Академічний жанр.
18. Жанри риторики. Дипломатичний жанр.
19. Жанри риторики. Військовий жанр.
20. Жанри риторики. Рекламний жанр.
21. Публічний виступ
22. Доповідь як жанр публічного виступу.
23. Види публічного виступу.
24. Етапи підготовки і виголошення промови
25. Особливості публічного виступу
26. Педагогічне спілкування
27. Риторичні аспекти педагогічного спілкування
28. Функції педагогічного спілкування
29. Педагогічний дискурс

30. Риторичні ролі суб'єктів педагогічної взаємодії
31. Комунікативна ситуація як реалізація педагогічної взаємодії
32. Культура мовлення як складник педагогічної комунікації
33. Комунікативна культура педагога
34. Комунікативна компетентність сучасного педагога
35. Стили педагогічного спілкування
36. Комунікативно-риторичні якості мовлення (змістовність, правильність, доречність, багатство).
37. Комунікативно-риторичні якості мовлення (точність, виразність, логічність і послідовність, чистота).
38. Техніка мовлення оратора
39. Вербальна комунікація як інструмент педагогічної взаємодії
40. Невербальна комунікація як регулятор педагогічного спілкування
41. Мовленнєвий етикет
42. Мовленнєвий етикет педагога.

12. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Академічна риторика : навчально-методичний посібник / Автор. колектив : Н. Сивачук, О. Санівський, О. Циганок. Умань, 2022. 378 с.
2. Ницета В. Риторика. Київ : Центр навчальної літератури, 2021. 220 с.
3. Костусяк Н.М. Академічна риторика та письмо : Луцьк : Надстир'я. 2022. 44 с.
4. Нікітіна А.В., Барилова Г.К., Кравченко М.В. Риторика : навчальний посібник. Старобільськ, 2021. 99 с.
5. Практикум з навчальної дисципліни «Риторика та нові технології комунікації» для здобувачів освітнього ступеня магістра усіх спеціальностей денної форми навчання [Електронний ресурс] / [Упоряд.:Пчелінцева О.Е.,Сидоренко Л.М.] ; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол.ун-т. Черкаси : ЧДТУ, 2022. 72 с.
6. Риторика: навч.-метод. посібник / укл. Лариса Мафтин. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. 344 с.
7. Сагач Г. М. Риторика : навч. посіб. . Київ : Ін Юре, 2020. 568 с..
8. Барань Є., Кравець Л. Стилїстика української мови : навч.-метод. посіб. Київ, 2022. 150 с.
9. Мамчич О.Б., Каліна. І.П. Риторика. Навчально-методичний посібник. Чернігів, НУЧК, 2020. 40 с.

Допоміжні:

1. Гарбар І. В., Гарбар А.І. Культура мовлення : навчальний посібник. Миколаїв : НУК, 2023. 228 с. URL: <http://surl.li/fnilzq>
2. Городенська К. Українське слово у вимірах сьогодення. Вид. 2-ге, доп. Київ : КММ, 2019. 208 с.

3. Заболотний О., Заболотний В. Правильне мовлення. Київ, 2020. 272 с.
4. Кузнецова Г. П., Корчова О. М., Кухарчук І. О., Холявко І. В. Культура мовлення та риторика: навчальний посібник. Глухів:, 2020. 324 с. URL: <http://surl.li/ugpujr>
5. Культура фахового мовлення вчителя. Чернівці: Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2023. 84 с. URL: <http://surl.li/hwelcz>
6. Локайчук С. М., Приймачок О. І. Фахова українська мова та академічна риторика : методичні рекомендації. Луцьк : ФОП Іванюк В. П., 2023. 71 с. URL: <http://surl.li/phlwqy>
7. Педагогічна риторика : метод. реком. до курсу / уклад. : Л. Мафтин, О.Величко. Чернівці: Чернівец. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2021. 60 с. URL: <http://surl.li/sgtksm>
8. Сиротич Н. Культура мовлення потребує оновлення. Львів : Свічадо, 2019. 48 с.
9. Скрипник Н. Основи культури і техніки мовлення : навч.-метод. комплекс. Вінниця : Нілан, 2018. 201 с.
10. Теорія і практика культури мови : курс лекцій / укладачі : Голубовська І. В., Підгурська В. Ю., Гаращук К. В. Житомир, 2024. 70 с. URL: <http://surl.li/iwsodg>

Інформаційні ресурси:

1. Є-МОВА : єдина комплексна платформа з вивчення української мови. URL: <https://emova.org.ua/>
2. Мова ДНК нації. URL: <https://ukr-mova.in.ua/>
3. Національна платформа з вивчення української мови Міністерства культури та інформаційної політики України. URL: <https://speakukraine.net/>
4. Офіційний сайт української мови. URL: <http://ukrainskamova.com/>
5. Словник української мови : академічний тлумачний словник. URL: <http://sum.in.ua/>
6. Словопедія. URL: <http://slovopedia.org.ua/32/53392-0.html>
7. Українська мова: Енциклопедія. URL: <http://litopys.org.ua/ukrmova/um.htm>
8. Центр культури української мови. URL: <https://centrkum.blogspot.com/>
9. Чак Є. Чи правильно ми говоримо? URL: <http://chak-chy-pravylnomyhovorymo.wikidot.com/>
10. «Як ми говоримо» Бориса Антоненка-Давидовича. URL: <http://yak-myhovorymo.wikidot.com/>

